

Nobelprijswinnaar Rajendra K. Pachauri over het milieu: "wees de verandering"

Rajendra K. Pachauri is voorzitter van het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), de organisatie die het afgelopen jaar samen met Al Gore de Nobelprijs voor de vrede won. Op woensdag 26 maart bezocht Pachauri het Europees Parlement om er voorzitter Pöttering en de leden van de commissie klimaatverandering te bezoeken. We kregen de kans om Pachauri op deze dag een aantal vragen te stellen over de klimaatverandering en de verhouding tussen energie en veiligheid.

De klimaatverandering is vandaag de dag wellicht de grootste dreiging voor de wereldveiligheid. De Europese Unie beschouwt de opwarming van de aarde als centraal element van zijn preventieve veiligheidsbeleid. Wat zijn de veiligheidsbedreigingen precies?

"De klimaatverandering kan de oorzaak worden van ernstige problemen aangaande de beschikbaarheid van water in de gehele wereld. Dit zou het resultaat kunnen zijn van veranderingen in precipitatiepatronen evenals het smelten van ijskappen in verschillende gebieden van de wereld. Verschillende regio's in de wereld zullen geconfronteerd worden met een conflict betreffende natuurlijke rijkdommen zoals water.

Een andere bedreiging zou uit extreme gebeurtenissen kunnen voortvloeien, zoals overstromingen, droogte en hittegolven die met de tijd in frequentie en intensiteit zullen toenemen. Een andere reden die grote bewegingen van mensen zou kunnen veroorzaken is de landbouw. Regio's van de wereld die niet genoeg voeding produceren en die vervolgens niet aan hun eigen behoeften kunnen voldoen, zullen verplicht zijn om naar andere gebieden te verhuizen. Indien dit in grote mate zou gebeuren, zou men van een conflict kunnen spreken.

Ik veronderstel dat toen het Noorse comité van de Nobelprijs de prijs van de vrede uitreikte aan de *Intergovernmental Panel on Climate Change* (IPCC) en Al Gore zij zich ook beseften dat de klimaatverandering een echte bedreiging voorstelt voor vrede en stabiliteit in de wereld. Er is geen enkel gebied dat immuun is tegen zulke veiligheidsbedreigingen. We moeten ons hiervan bewust zijn."

Wat de smeltende ijsblokken betreft, onlangs brak er een enorm stuk ijs in Antarctica. Waarom zouden we ons ongerust moeten maken voor het poolijs?

"Voor diverse redenen: in sommige gebieden van de wereld is de stabiele levering van water in riviersystemen afkomstig van de gletsjers wat bijvoorbeeld het geval is in Zuid Azië en China. Dit zou de eigenlijke beschikbaarheid van water in deze gebieden kunnen beïnvloeden. Het andere probleem met het smelten van de gletsjers zou zijn dat

het niveau van de zee zou stijgen. Het vindt vandaag al plaats als resultaat van een thermische uitbreiding van de oceanen door de hogere temperaturen."

Kan de technologie de opwarming van de aarde helpen tegenhouden?

"We moeten eerst aanvaarden dat er een zekere stagnatie is, zelfs als we de concentratie van broeikasgasen in de atmosfeer zouden stabiliseren, dan nog zou de klimaatverandering voor een paar decennia blijven bestaan. We zullen bijgevolg dus onbekwaam zijn om globale veranderingen tegen te houden, maar we kunnen er wel in slagen om de groei ervan te verhinderen. We moeten dus dringend de emissie van broeikasgassen verminderen waardoor de atmosfeer en het klimaat van de aarde gestabiliseerd kunnen worden.

De technologie kan zeker oplossingen verstrekken om de emissies te verminderen, maar het kan enkel een rol spelen indien we een juist beleid hebben. We hebben een beleid nodig dat de ontwikkeling van nieuwe technologieën of het gebruik van de al bestaande technologieën aanmoedigt. Het IPCC heeft eerder al in een rapport verklaard dat de nodige technologieën reeds beschikbaar zijn binnenkort op de markt worden gezet.

Veronderstel dat de overheden een belasting zouden heffen op aardolieproducten; dit zou de automobielenbedrijven aanmoedigen om meer efficiënte auto's te produceren en de mensen zouden ook meer gebruik kunnen gaan maken van het openbaar vervoer. Tarifiering is een uiterst belangrijk instrument om verandering tot stand te brengen."

Wat kan Europa doen zodat andere internationale acteurs investeren in het afremmen van de klimaatverandering?

"Mahatma Gandhi zei eens: *wees de verandering die je wilt zien in de wereld*. Ik geloof er zeer sterk in; als je iets wilt veranderen in de wereld moet je bij jezelf beginnen. Het is zeer belangrijk om een akkoord te bereiken tegen 2009 en Europa kan dit akkoord ook leiden. Europa is zo een grote en belangrijke entiteit dat wanneer het een succes verwezenlijkt, het ook andere gebieden van de wereld motiveert en inspireert. Europa zou eveneens meer politieke macht kunnen bereiken. Ik verheug mij met het feit dat de voorzitter van het Europees Parlement zoveel interesse toont voor deze kwestie. Ik voel me bevoorrecht om hier te worden uitgenodigd, het Europees Parlement is een opmerkelijke instelling die het optimisme verstrekt."

Heeft de Nobelprijs voor de vrede een zekere invloed op uw werk gehad alsook op deze van het IPCC?

"Ik denk dat deze prijs twee soorten invloeden heeft gehad. Eerst en vooral op de wetenschappelijke gemeenschap. Het is een erkenning, een grote aanmoediging en een inspiratie voor alle wetenschappelijke leden van het IPCC. Het tweede effect is een wereldwijde, namelijk het verbeteren van het bewustzijn van mensen aangaande de klimaatverandering. De Nobelprijs voor de vrede hecht zeker heel veel belang aan deze kwestie. Wat mij betreft word ik werkelijk gek van al dat reizen...(lacht). Ik kan slechts voor 5 à 10 procent ingaan op uitnodigingen die ik ontvang en zelfs dit is al genoeg om me onophoudelijk te doen reizen. Dit is niet wat ik verkies, maar onze boodschap moet worden verspreid."